

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 661

Tiltaltes navn: En trollkone

Årstall: 1606

Sted: Bergen i Hordaland

mesteds, hans Hustru og Arvinger skal have sig tilholdet og opbaaret udaf hendes Naadensaars Rettighed og Indkomst efter for^{ne} hendes afgangne Huusbonde mere og videre, end hun pro anno gratiæ efter Ordinantsen skal være tilberettiget, underd. begjerendes derudinden at maa forhjælpes til Rette; da bede vi dig og ville, at du tager Lagmanden til dig og med ham forhører samme Sag til Rette, og dersom samme Irring mellem for^{ne} M. Laurits Claussøn og M. Jørgens Hustru og Arvinger ikke kan i Venlighed blive bilagt, du da med ham kjender og dømmer udi samme Sag og Vederparterne ved Lov og Ret adskiller, givendes beskrevet etc. Kjøbenhavn 19 Mai 1606. T. III. 245. Afskr. VI. 185.

Lagmanden, Borgermestere og Raadmænd udi Bergen finge Brev, uden videre Ophold at skulle dømme M. Thomas Hanssøn og Melchior Ulfstands Foged paa Lyse Kloster, Christen Matssøn, imellem, en Trolddoms-Sags Beskyldning anrørendes. (NB. Samme Sag anrører og Strange Jørgenssøn).

C. IV. V. G. t. Vider, at os elskelige M. Thomas Hanssøn, Læsemester udi vor Kjøbsted Bergen, og Strange Jørgenssøn, Raadmand der sammesteds, underd. for os have ladet berette, hvorledes de skal have Tiltale til os elskelige Melchior Ulfstand til Agersvold, vor Mand og Tjener og Befalingsmand paa Lyse Kloster, hans Foged, ved Navn Christen Matssøn, for en Troldkvindes Bekjendelse, som skal have for Trolddom udlagt og røbet deres Moder og Hustru med flere andre udi bemeldte vor Kjøbsted Bergen, hvilken for^{ne} Troldkvinde, der hun skulde gaa til Døden, benegtede alt, hvis hun om for^{ne} Kvinder havde sagt, berettendes sig at være bleven tiltvungen for Trolddom (hvilket hun sagde sig ikke at vide Skjel til) dennem saaledes løgnagteligen at angive, hvis Leilighed de selv eller deres Fuldmægtige ydermere vide at berette. Og endog de for^{ne} Christen Matssøn paa underskedlige Tider for eder lovligen skal have ladet stevne udi Rette, skal du, Jakob Jørgenssøn, udi bemeldte Sag ikke have villet nogen endelig Dom og Sentents afsige af den Aarsag, for^{ne} Melchior Ulfstand af dig udi sin Skrivelse havde været begjerendes, du vilde lade Sagen bero og ikke deri dømme, førend han selv kommer did til Landet; og paa det for^{ne} M. Thomas og Strange Jørgenssøn ikke med nogen vidtløftig Rettergang og Proces dem til ydermere Skade

udi denne Sag skal blive opholden, medens engang for alle dermed komme til Ende, have de underd. om vor naadigste Befordring herudinden til Rette ladet anlange, det vi og dem med Billighed ikke have kunnet benegte, i Synderlighed efterdi for^{ne} Melchior Ulfstand nu ikke er begjerendes, for^{ne} tvistige Sag for sin Fraværelses Skyld længere at skulle forhales, men gjerne tilfreds derudinden med det første efter Norges Lov og Ret at dømmes og ordeles. Da bede vi eder og ville saa og alvorligen befale, at naar for^{ne} M. Thomas og Strange Jørgenssøn bemeldte deres Vederpart udi Rette for eder udi den Sag stevnendes vorde, I da samme Sag med største Flid randsage og overveie og siden dem om for^{ne} Sag ved christelig, billig og retferdig Sentents endeligen adskille, saa de uden al vidtløftig Forhaling og Ophold engang for alle dermed maa komme til Ende, givendes fra eder beskrevet etc. Cum claus. consv. Kjøbenhavn 19 Mai 1606. T. III. 245. Afskr. VI. 185.

Jakob Jørgenssøn, Lagmand i Bergen, fik Brev,
Salomon Jonssøn anrørendes.

C. IV. V. G. t. Vid, at nærværendes Brevviser, Salomon Jonssøn, underd. til os haver suppliceret og klageligen tilkjendegivet, hvorledes hans Hustru udaf Christen Matssøn, Foged paa Lyse Kloster, hans Folk og Tjenere skal med Gevalt være paagreben uden Lov og Dom og tilligemed en Troldkvinde udkastet udi et Vand og ganske ilde og utilbørligen medfaret, som udaf to herhos indlagte Stevninger (hvormed han for^{ne} Christen Matssøn for samme Sag og Gjerning stevnet haver) ydermere er at forfare. Thi bede vi dig og vilje, at naar for^{ne} Christen Matssøn igjen paany for samme hans Bedrift hos dig bliver indstevnet, du da endeligen udi samme Sag kjender og dømmer, hvad heller for^{ne} Christen Matssøn møder tilstede eller ikke, efterdi han tvende Gange har været stevnet for Sagen tilforn og ikke haver compareret eller sig indstillet for Retten, som det sig burde, saa at for^{ne} Salomon Jonssøn maa vederfares Ret over ham og vi for videre hans Overløb maa blive forskaanet. Cum claus. consv. Kjøbenhavn 28 Mai 1606. T. III. 246. Afskr. VI. 186.

Mester Thomas Hanssøn, Læsemester udi Bergen, fik Brev paa en Gaard, heder Ask [i Herlø Skibrede, til Munkeliv Kloster liggende, med sin Sæter og al dens rette Tilliggelse for sin og Hustrues Livstid mod sedvanlig aarlig Landskyld og Leding]. Kjøbenhavn 28 Mai 1606. R. III. 268. Afskr. VI. 622.